

Apotekets erfaring med misbrug af håndkøbslægemidler

Martin Damm Elberg, maelb15@student.sdu.dk

Vejleder: Ulla Hedegaard

Specialet er forsvaret i januar 2021

Resumé

Baggrund: Håndkøbslægemidler kan misbruges og medføre skade på brugeren.

Apoteksfarmaceuter har en bred viden om lægemidler og kan derfor informere om korrekt lægemiddelbrug og herigennem forebygge og afhjælpe misbrug. Fra udenlandske undersøgelser kender man til misbrug af en række håndkøbslægemidler, f.eks. analgetika, næsespray og laksantia. I Danmark er det ikke tidligere blevet undersøgt, hvordan apoteksfarmaceuter oplever omfang og art af misbrug af håndkøbslægemidler, og hvordan det forsøges håndteret og afhjulpet. Man har i Danmark oplevet enkelte tiltag mod misbrug af håndkøbslægemidler, f.eks. begrænsning af pakningsstørrelser og ændret status på et håndkøbslægemiddel til receptpligtig, fx det syntetiske opioid dextromethorphan.

Formål: Projektet undersøgte danske apoteksfarmaceuters erfaringer med kunders misbrug af håndkøbslægemidler og hvordan misbruget forsøges håndteret og afhjulpet.

Metode: Kvalitative semistrukturerede interview med apoteksfarmaceuter. Interviewguiden blev udviklet på baggrund af udenlandsk litteratur. Interviewene blev afholdt både online og face-to-face. Interviewene blev transskriberet og efterfølgende analyseret ved systematisk tekstkondensering i NVivo 12.

Resultater: Der blev afholdt syv semistrukturerede interview med apoteksfarmaceuter. Ved systematisk tekstkondensering af den kvalitative data fremkom seks centrale temaer; omfang, misbrugere køber det samme, rådgivning og behovsafdækning fører til korrekt brug, detailhandel er en barriere for håndteringen samt behov for mere information og vidensdeling.

Konklusion: Farmaceuterne i denne undersøgelse havde alle erfaringer med kunders misbrug af håndkøbslægemidler. Apoteksfarmaceuterne oplever misbrug af håndkøbslægemidler på ugentlig basis. Identifikation af misbrug foregår gennem behovsafdækning, og forsøges håndteret gennem rådgivning. En barriere for håndteringen er salg uden for apoteket, hvor der ikke udøves rådgivning. Håndteringen af misbrug kan forbedres gennem mere information til kunderne og vidensdeling i større netværk farmaceuter og andre sundhedsprofessionelle.